

Харків, 2018 рік

Розробник

Пустовгар Світлана Анатоліївна

(прізвище, ім'я, по батькові повністю)

старший викладач кафедри міжнародних економічних відносин
та фінансів

(посада повністю)

кандидат економічних наук

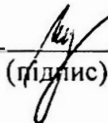
(науковий ступінь, вчене звання повністю)

Програму обговорено та схвалено на засіданні кафедри
міжнародних економічних відносин та фінансів

(назва кафедри)

протокол № 1 від 31.08.2018 р.

Зав. кафедри

(підпис)

І. В. Колупасва

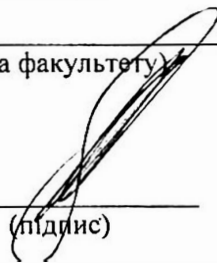
(ініціали та прізвище)

Програму розглянуто та схвалено на засіданні методичної комісії факультету
економіки та управління

(назва факультету)

протокол № 1 від 31.08.2018 р.

Голова методичної комісії

(підпис)

О. М. Гавриш

(ініціали та прізвище)

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Робоча програма навчальної дисципліни «Міжнародна макро- і мікроекономіка» розроблена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки студентів галузі знань «Міжнародні відносини» спеціальності «Міжнародні економічні відносини».

Метою викладання навчальної дисципліни «Міжнародна макро- і мікроекономіка» є формування системи теоретичних знань і практичних навичок в галузі міжнародної економіки на рівні держави та суб'єктів господарювання.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є система міжнародних економічних відносин, що складається між національними економіками країн світу на макро- та мікрорівні.

Міждисциплінарні зв'язки. Дисципліна «Міжнародна макро- і мікроекономіка» є обов'язковою дисципліною. Знання, які студенти отримують при вивченні дисципліни, в подальшому можуть бути використані при вивченні таких дисциплін: «Міжнародні економічні відносини», «Біржова торгівля», «Міжнародна торгівля», «Міжнародна статистика», «Національні інтереси в світовій геополітиці та геоекономіці», «Міжнародний менеджмент», «Міжнародні торгово-економічні організації».

2. ЗАПЛАНОВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Навчальна дисципліна забезпечує набуття студентами:

загальних компетентностей:

ЗК 1. Здатність навчатися та бути сучасно навченим.

ЗК 2. Здатність продукувати нові ідеї, системно мислити, проявляти креативність, гнучкість, уміння управляти часом.

ЗК 5. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу, пошуку, оброблення та оцінювання інформації, процесів та явищ з різних джерел з метою виявлення проблем, формулювання висновків (рекомендацій), вироблення рішень на основі логічних аргументів, забезпечення якості виконуваних робіт з урахуванням національних та міжнародних вимог.

ЗК 10. Вміння використовувати набуті знання, розуміти предметну область та професію на практиці, бути відкритим до застосування знань з урахуванням конкретних ситуацій.

ЗК 12. Здатність реагувати на зміни в міжнародному бізнес-середовищі та адаптуватись до них на основі використання новітніх підходів до ведення міжнародного бізнесу; адекватно оцінювати і прогнозувати економічні та соціальні явища, системність у прийнятті обґрунтованих рішень.

фахових компетентностей:

ФК 1. Здатність виокремлювати закономірності, характерні ознаки та тенденції розвитку світового господарства, особливості реалізації економічної політики та світових інтеграційних / дезінтеграційних процесів.

ФК 3. Розуміння сутності й особливостей функціонування моделей економічного розвитку як середовища міжнародного бізнесу.

ФК 4. Здатність визначати функціональні особливості, характер, рівень та ступінь взаємозв'язків між суб'єктами міжнародних економічних відносин на мега-, макро-, мезо- і макрорівнях та налагоджувати комунікації між ними.

ФК 5. Здатність здійснювати комплексний аналіз та моніторинг кон'юнктури світових ринків, оцінювати зміни міжнародного середовища та вміти адаптуватися до них.

ФК 6. Здатність аналізувати міжнародні ринки товарів і послуг, інструменти та принципи регулювання міжнародної торгівлі.

ФК 12. Здатність спілкуватися на професійному та соціальному рівнях з використанням фахової термінології, включаючи усну і письмову комунікацію державною та іноземними мовами.

ФК 13. Здатність постійно підвищувати теоретичний рівень знань, генерувати й ефективно використовувати їх в практичній діяльності.

програмних результатів навчання:

ПРН 1. Усвідомлювати необхідність навчання впродовж усього життя, дотримуватися принципів безперервного розвитку та постійного самовдосконалення; прагнути професійного зростання, проявляти

толерантність та готовність до інноваційних змін.

ПРН 2. Мислити креативно та критично, володіти навичками самоаналізу, самоменеджменту, самовдосконалення, тайм-менеджменту, критично оцінювати наслідки продовжених ідей.

ПРН 3. Демонструвати абстрактне мислення, застосовувати методології дослідження, аналізу та синтезу, структурно-системного аналізу, систематизувати набуті знання, робити узагальнення і висновки на основі логічних аргументів та перевірених фактів в умовах обмеженого часу та ресурсів.

ПРН 4. Досліджувати економічні явища та процеси у міжнародній сфері на основі розуміння категорій, законів; виділяючи й узагальнюючи тенденції, закономірності функціонування та розвитку світового господарства з урахуванням причинно-наслідкових та просторово-часових зв'язків.

ПРН 5. Демонструвати навички письмової та усної комунікації державною та іноземними мовами, фахово використовувати економічну термінологію.

ПРН 9. Виявляти, окреслювати та формалізувати проблеми; систематизувати й упорядковувати отриману інформацію про зовнішнє та внутрішнє середовище міжнародного бізнесу; оцінювати та пояснювати вплив ендогенних і екзогенних факторів на процеси та явища у світовому господарстві; формулювати висновки і розробляти рекомендації з метою адаптації до нової ситуації з урахуванням особливостей національного і міжнародного середовища.

ПРН 14. Ідентифіковувати та виокремлювати особливості функціонування середовища міжнародних відносин та моделей економічного розвитку і впливу міжнародного бізнесу на розвиток національних економік країн світу.

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1. Сутність та предмет вивчення міжнародної макро- та мікроекономіки

Поняття «міжнародна мікроекономіка», «міжнародна макроекономіка», відмінності між категоріями. Предмет вивчення міжнародної макро- та мікроекономіки. Основні фактори формування системи міжнародної макро- та мікроекономіки. Поняття міжнародних економічних відносин. Суб'єкти міжнародних економічних відносин. Структура міжнародної макро- та мікроекономіки.

Тема 2. Макроекономічні показники

Вимірювання національного обсягу виробництва та доходу. Реальний і номінальний ВВП та ВВП, дефлятор ВВП. Додана вартість, проміжне споживання, кінцеве споживання, чистий експорт, чистий факторний дохід, чисті трансферти. Споживання та інвестиції, споживання та заощадження. Сукупний попит та сукупна пропозиція.

Тема 3. Державний сектор та бюджетна політика країн світу

Державний сектор, частка державного сектора в економіці країн світу. Уряд, державні корпорації, соціальний захист. Поняття бюджету, економічна і функціональна класифікація. Бюджетні системи, бюджетний рік, методи бюджетного обліку. Структура бюджету. Доходи: податки, гранти, інші доходи. Видатки: поточні, капітальні. Дефіцит та профіцит бюджету. Аналітика бюджету, інструменти бюджетної політики. Автоматичні стабілізатори.

Тема 4. Економічне зростання: фактори та моделі

Економічне зростання. Теорія економічного зростання: кенсіанська модель зростання, неокласична модель розвитку, інституціональні концепції модернізації економіки. Транзитивні та трансформаційні суспільства. Теорія сталого розвитку. Теорія інклюзивного зростання. Нові джерела економічного зростання. Неоіндустріальні процеси. Економічний розвиток в ЄС та США. Розвиток в країнах з транзитивною економікою. Джерела економічного зростання в економіці України в умовах глобалізації.

Тема 5. Циклічні коливання та кризи в економіці

Ділові цикли та теорії ділових циклів. Цикли індустріального розвитку. Структурні кризи. Криза грошей. Субординація економічних та соціальних циклів. Цикли міжсистемних трансформацій. Цивілізаційні цикли. Цикли глобалізації.

Тема 6. Монетарний сектор та монетарна політика

Структура монетарного сектору. Фінансові корпорації: центральний банк, комерційні банки, страхові компанії, пенсійні фонди, інвестиційні компанії.

Грошовий і фінансовий ринок. Гроші, резервні гроші, електронні гроші, нові гроші (криптовалюта). Поняття і види монетарної політики. Номінальний і реальний відсоток. Інструменти монетарної політики. Трансмісійний механізм грошової політики: цілі, архітектоніка. Монетарна та бюджетна політика – оптимальне співвідношення, ефект витіснення. Грошовий сектор в країнах з різним рівнем економічного розвитку: діагностика, аналіз, прогноз.

Тема 7. Торгова політика країн світу

Міжнародна торгівля та її основні риси на сучасному етапі. Теорії міжнародної торгівлі. Джерела та принципи міжнародної торгівлі. Тарифи на імпорту і механізм його дії. Експортні субсидії, демпінг і антидемпінгові заходи в торговій політиці. Компенсаційне мито. Протекціоністська політика і лібералізація міжнародної торгівлі. Фредредерство. Експортоорієнтована і імпортоорієнтована політика країн світу.

Тема 8. Світовий ринок праці

Поняття «світового ринку праці». Суть та фактори виникнення світового ринку робочої сили. Генезис та особливості функціонування у сучасних умовах. Характеристика населення і трудових ресурсів світу. Критерії класифікації народонаселення. Економічно активне населення. Проблема урбанізації у світовому господарстві.

Історико-економічні аспекти розвитку світового ринку праці. Основні показники ринку праці. Якість робочої сили. Коефіцієнт народжуваності. Коефіцієнт заміщення населення тощо.

Проблеми зайнятості у світовій економіці. Проблема «старіння» населення України. Податкові реформи щодо системи пенсійного забезпечення ринку праці. Державна політика в напрямі забезпечення гарантування пенсійних надходжень у бюджет.

Тема 9. Міжнародна трудова міграція

Міжнародна міграція робочої сили. Сутність, причини та форми міжнародної трудової міграції. «Гонитва за розумом» як фактор економічного процвітання. Вплив міграційних процесів на соціально-економічний розвиток країн-експортерів трудових ресурсів. Політика країн-імпортерів трудових ресурсів.

Напрями та наслідки міграції. Кількісні показники переміщення робочої сили між країнами. Основні світові ринки робочої сили. Державне регулювання міграції робочої сили. Міжнародно-правові основи трудової міграції між країнами. Діяльність МОП, МОМ, СІМЕ та ін.

Передумови посилення міграційних процесів в Україні. Економічні наслідки міграційних процесів для України.

Сучасні тенденції у міграційній політиці України. Вплив створення «зони вільної торгівлі» з Європейським Союзом і вплив на посилення міграційних процесів у Західну Європу.

Тема 10. Світовий фінансовий ринок

Особливості функціонування та структура світового фінансового ринку. Суб'єкти світового фінансового ринку. Торгівля на біржах і позабіржова торгівля. Світові фінансові центри: характеристика та особливості функціонування. Фінансові інновації на світовому фінансовому ринку.

Види світових фінансових ринків. Міжнародний ринок валют. Міжнародний ринок боргових зобов'язань. Ринки похідних фінансових інструментів.

Міжнародний ринок дериватів. Міжнародний ринок цінних паперів. Кризи новітньої світової фінансової системи. Проблема реформування Міжнародного валютного фонду та Світового банку.

Тема 11. Прямі інвестиції та міжнародне виробництво

Вивіз капіталу як провідна форма МЕВ. Основні форми вивозу капіталу. Причини міграції міжнародного капіталу. Стратегія залучення і використання іноземних інвестицій. Формування та оцінка параметрів національного інвестиційного клімату. Міжнародне інвестування в Україні в сучасних умовах. Проблеми інвестування за кордон. Вільні економічні зони (ВЕЗ). Іноземні інвестиції в ВЕЗ. Державне і міжнародне регулювання діяльності іноземних інвесторів.

Інвестиційний клімат й інвестиційний імідж у системі переливу капіталу. Інвестиції як рушійна сила економічного розвитку. Місце країн трансформаційної економіки в системі міжнародних інвестицій.

Місце транснаціональних корпорацій у системі міжнародного інвестування та виробництва. Міжнародний ринок інвестиційних ресурсів України та його структура. Транснаціональні банки (ТНБ) – фінансова основа транснаціонального бізнесу. Діяльність ТНБ в Україні.

Тема 12. Глобалізація світової економіки та національне господарство

Сутність глобалізації, її причини і протиріччя. Основні напрямки глобалізації та її виміри. Транснаціональні корпорації та національні економіки. Міжнародні економічні організації і національне господарство: вплив і взаємодія. Роль міжнародних економічних організацій в формуванні ринкової інфраструктури економіки України.

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

4.1. Структура навчальної дисципліни за формами навчання

[illegible]

4.2. Обсяги та структура навчальної дисципліни за навчальними роками

Форма навчання	Вид навчальних занять	Навчальні роки					
		2018/2019		2019/2020		2020/2021	
		осінь	весна	осінь	весна	осінь	весна
Денна повна	Лекційні заняття	28					
	Семінарські заняття						
	Практичні заняття	28					
	Лабораторні заняття						
	Курсова робота						
	Самостійна робота студентів	124					
	Усього годин	180					
Денна скорочена	Лекційні заняття						
	Семінарські заняття						
	Практичні заняття						
	Лабораторні заняття						
	Курсова робота						
	Самостійна робота студентів						
	Усього годин						
Заочна повна	Лекційні заняття						
	Семінарські заняття						
	Практичні заняття						
	Лабораторні заняття						
	Курсова робота						
	Самостійна робота студентів						
	Усього годин						
Заочна скорочена	Лекційні заняття						
	Семінарські заняття						
	Практичні заняття						
	Лабораторні заняття						
	Курсова робота						
	Самостійна робота студентів						
	Усього годин						

5. ТЕМИ ЛЕКЦІЙНИХ, СЕМІНАРСЬКИХ (ПРАКТИЧНИХ) І ЛАБОРАТОРНИХ ЗАНЯТЬ

5.1. Теми лекційних занять

Теми дисципліни	Тема лекції	Обсяг у годинах			
		денна		заочна	
		повна	скорочена	повна	скорочена
Тема 1. Сутність та предмет вивчення міжнародної макро- та мікроекономіки	Сутність та предмет вивчення міжнародної макро- та мікроекономіки	2			
Тема 2. Макроекономічні показники	Макроекономічні показники	2			
Тема 3. Державний сектор та бюджетна політика країн світу	Державний сектор та бюджетна політика країн світу	2			
Тема 4. Економічне зростання: фактори та моделі	Економічне зростання: фактори та моделі	2			
Тема 5. Циклічні коливання та кризи в економіці	Циклічні коливання та кризи в економіці	2			
Тема 6. Монетарний сектор та монетарна політика	Монетарний сектор та монетарна політика	2			
Тема 7. Торгова політика країн світу	Торгова політика країн світу	2			
Тема 8. Світовий ринок праці	Світовий ринок праці	2			
Тема 9. Міжнародна трудова міграція	Міжнародна трудова міграція	2			
Тема 10. Світовий фінансовий ринок	Світовий фінансовий ринок	2			
Тема 11. Прямі інвестиції та міжнародне виробництво	Формування та оцінка параметрів національного інвестиційного клімату	2			
	Місце транснаціональних корпорацій у системі міжнародного інвестування та виробництва	2			
Тема 12. Глобалізація світової економіки та національне господарство	Сутність глобалізації, її причини і протиріччя	2			
	Роль міжнародних економічних організацій в формуванні ринкової інфраструктури економіки України	2			
Усього		28			

5.2. Теми семінарських занять

Не передбачено навчальним планом

5.3. Теми практичних занять

Теми дисципліни	Тема практичного заняття	Обсяг у годинах			
		денна		заочна	
		повна	скорочена	повна	скорочена
Тема 1. Сутність та предмет вивчення міжнародної макро- та мікроекономіки	Сутність та предмет вивчення міжнародної макро- та мікроекономіки	2			
Тема 2. Макроекономічні показники	Макроекономічні показники	2			
Тема 3. Державний сектор та бюджетна політика країн світу	Державний сектор та бюджетна політика країн світу	2			
Тема 4. Економічне зростання: фактори та моделі	Економічне зростання: фактори та моделі	2			
Тема 5. Циклічні коливання та кризи в економіці	Циклічні коливання та кризи в економіці	2			
Тема 6. Монетарний сектор та монетарна політика	Монетарний сектор та монетарна політика	2			
Тема 7. Торгова політика країн світу	Торгова політика країн світу	2			
Тема 8. Світовий ринок праці	Світовий ринок праці	2			
Тема 9. Міжнародна трудова міграція	Міжнародна трудова міграція	2			
Тема 10. Світовий фінансовий ринок	Світовий фінансовий ринок	2			
Тема 11. Прямі інвестиції та міжнародне виробництво	Формування та оцінка параметрів національного інвестиційного клімату	2			
	Місце транснаціональних корпорацій у системі міжнародного інвестування та виробництва	2			
Тема 12. Глобалізація світової економіки та національне господарство	Сутність глобалізації, її причини і протиріччя	2			
	Роль міжнародних економічних організацій в формуванні ринкової інфраструктури економіки України	2			
Усього		28			

6. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Основні види самостійної роботи, які запропоновані студентам:

1. Вивчення лекційного матеріалу.
2. Робота з опрацювання та вивчення рекомендованої літератури.
3. Вивчення основних термінів та понять рекомендованої літератури.
4. Підготовка до семінарських, практичних занять, дискусій, роботи в малих групах, тестування.
5. Контрольна перевірка кожним слухачем особистих знань, запитання для самоконтролю, вирішення задач.

Організація самостійної роботи студентів регламентується наступними нормативними документами:

- Положенням про самостійну роботу студентів Харківського торговельно-економічного-інституту КНТЕУ;
- Положенням про організацію освітнього процесу у Харківському торговельно-економічному інституті КНТЕУ.

7. ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ, ПЕРЕДБАЧЕНІ НАВЧАЛЬНИМ ПЛАНОМ

Не передбачено навчальним планом

8. СХЕМА НАРАХУВАННЯ БАЛІВ

8.1. Схема нарахування балів для студентів денної форми навчання

Навчальні роки	Поточний контроль (максимум 60 балів, мінімум 34)												Підсумковий контроль	Сума
	усього	у тому числі за темами												
		Тема 1	Тема 2	Тема 3	Тема 4	Тема 5	Тема 6	Тема 7	Тема 8	Тема 9	Тема 10	Тема 11	Тема 12	40
2018/2019	60	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5		

9. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Для визначення рівня засвоювання студентами навчального матеріалу використовуються такі форми та методи оцінювання:

Поточний контроль:

оцінювання роботи на практичних, семінарських заняттях, поточне тестування, оцінювання відвідування аудиторних занять, виконання аудиторної контрольної роботи.

Умовою допуску до підсумкового контролю є виконання програми дисципліни «Міжнародна макро- і мікроекономіка» (відпрацювання всіх практичних занять) і отримання оцінки за виконання завдань поточного контролю не менше 34 балів.

Підсумковий контроль:

письмовий екзамен.

Організація та проведення контрольних заходів регламентується наступними нормативними документами:

- Положенням про оцінювання результатів навчання студентів;
- Положенням про організацію освітнього процесу у Харківському торговельно-економічному інституті КНТЕУ.

10. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА (ОСНОВНА, ДОПОМІЖНА)

10.1. Основна література

1. Алексеева Т. І. Міжнародна торгівля : навчальний посібник / Т. І. Алексеева. – Харків : ХТЕІ КНТЕУ, 2015. – 86 с.
2. Амеліна І. В. Міжнародні економічні відносини : навчальний посібник / І. В. Амеліна, Т. Л. Попова, С. В. Владимиров. – Київ : ЦУЛ, 2013. – 256 с.
3. Лук'яненко Д. Г. Міжнародна економіка : підручник / Д. Г. Лук'яненко, А. М. Поручник, Я. М. Столярчук. – Київ : КНЕУ, 2014. – 762 с.
4. Міжнародні економічні відносини : підручник / За редакцією А. П. Голікова, О. А. Довгаль. – Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2014. – 602 с.
5. Рокоча В. В. Міжнародний менеджмент : навчальний посібник / В. В. Рокоча, Б. М. Одягайло, В. І. Терехов. – Київ : Університет економіки та права «КРОК», 2016. – 172 с.

10.2. Допоміжна література

6. Макуха С. М. Україна в міжнародних економічних відносинах в умовах глобалізації / С. М. Макуха. – Харків : «Легас», 2013. – 352 с.
7. Міжнародні економічні відносини : підручник / за ред. проф. А. П. Голікова, Харків : Нац. ун-т ім. В. Н. Каразіна. – Харків : ХНУ ім. В. Н. Каразіна, 2015. – 463 с.
8. Рокоча В. В. Геоекономіка та глобальні стратегії українського бізнесу (антикризовий аспект): навчальний посібник / В. В. Рокоча, Б. М. Одягайло, В. І. Терехов. – Київ : Університет економіки та права «КРОК», 2017. – 352 с.
9. Стройко Т. В. Міжнародні організації : навчальний посібник / В. Стройко. – Київ : Кондор-Видавництво, 2016. – 249 с.

11. ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ В ІНТЕРНЕТІ

10. Інформаційні матеріали [Електронний ресурс] // Національний банк України : офіційне Інтернет-представництво. – Режим доступу: https://bank.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=9114202&cat_id=36738. – Станом на 27.08.2018. – Назва з екрана.

11. Інформація про торги [Електронний ресурс] // Українська біржа : [веб-сайт]. – Режим доступу: <http://www.ux.ua/>. – Станом на 27.08.2018. – Назва з екрану.